

АКТУАЛІЗАЦІЯ НАРАТИВУ УКРАЇНА – ПІВНІЧНА КОРЕЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ

Ю. Д. Паламарчук

Анотація. У роботі проаналізовано використання народним депутатом України Олексієм Гончаренком риторики порівняння України з авторитарними режимами Північної Кореї та Парагваю, що простежується у його виступах і публікаціях у соціальних мережах. Виявлено, що подібні висловлювання використовуються російськими медіа (зокрема Lenta.ru, Газета.ру, Селдон Новости) для підсилення антиукраїнських наративів про «диктаторський режим Зеленського» та делегітимацію української влади. Дослідження демонструє, що риторика Гончаренка, навіть під виглядом внутрішньої критики, сприяє поширенню деструктивних інформаційних меседжів, які резонують із пропагандистськими кампаніями РФ у гібридній війні проти України.

Ключові слова: Північна Корея, Україна, війна, інформаційна війна, TikTok.

З початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України було сформовано декілька основних антиукраїнських наративів, що поширюються у межах інформаційного простору. Основними з яких є не лише дискредитація української влади та питання законності існування України як держави, а й формування декілька нових наративів, зокрема порівняння України із двома диктатурами – Північнокорейської Кім Чен Ина та Парагвайської Франциско Лопеса. Упродовж останніх років народний депутат України Олексій Гончаренко неодноразово привертав увагу до питання поширення вищезгаданих наративів. Починаючи з 2023 року, у його виступах та публікаціях системно простежується використання порівняння України з Північною Кореєю. Парадигма, яка в політичному та медійному дискурсі функціонує як символ авторитаризму, ізоляціонізму та придушення громадянських свобод. Цей образ, активно експлуатований російською пропагандою, став одним із ключових елементів у формуванні наративу про нібито «диктаторський режим» Володимира Зеленського. Аналіз дописів, відеоматеріалів та реакцій у соціальних мережах демонструє, що така риторика не лише відображає опозиційну позицію самого Гончаренка, а й сприяє поширенню деструктивних інформаційних меседжів, здатних підірвати суспільну довіру до української влади в умовах воєнного стану.

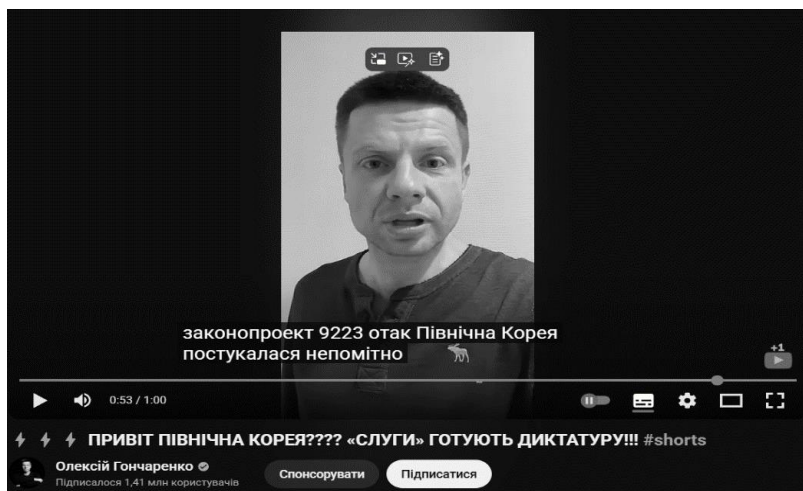

Рис. 1. Публікація на YouTube каналі Олексій Гончаренко «ПРИВІТ ПІВНІЧНА КОРЕЯ???? «СЛУГИ» ГОТУЮТЬ ДИКТАТУРУ!!!!» [1]

Першим випадком використання «північнокорейської» парадигми нардепом від ЄС Олексієм Гончаренком стала реакція на законопроект № 9223 [2]. Як це можемо спостерігати з рис. 1, у відеоматеріалі від 1 травня 2023 року простежується критика цього проекту. Законопроект, ініційований Георгієм Мазурашу, народним депутатом від партії «Слуга народу», отримав назву «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо встановлення відповідальності за окремі дії проти основ національної

безпеки України» [2]. Варто зазначити, що він так і не був ухвалений Верховною Радою України. Його автори обґрунтовували необхідність затвердження документа потребою нібито обмежити критику влади під час воєнного стану та забезпечити криміналізацію певних дій проти національної безпеки. Зокрема законопроект передбачав введення нової статті 114-3 до Кримінального кодексу України, що складалася із чотирьох частин. Кожна з них, залежно від тяжкості вчинку, передбачала різні санкції – від штрафу до позбавлення волі на строк від п'яти до семи років із конфіскацією майна [3]. Щодо заяви народного депутата від «Європейської Солідарності» Олексія Гончаренка, він підкреслив, що законопроект № 9223 суперечить положенням Конституції України щодо забезпечення свободи слова [1]. У своїй реакції Гончаренко провів порівняння можливого ухвалення цього закону з існуючими обмеженнями свободи слова в Північній Кореї, акцентуючи на ризику створення умов для надмірного контролю над висловлюваннями громадян у період воєнного стану.

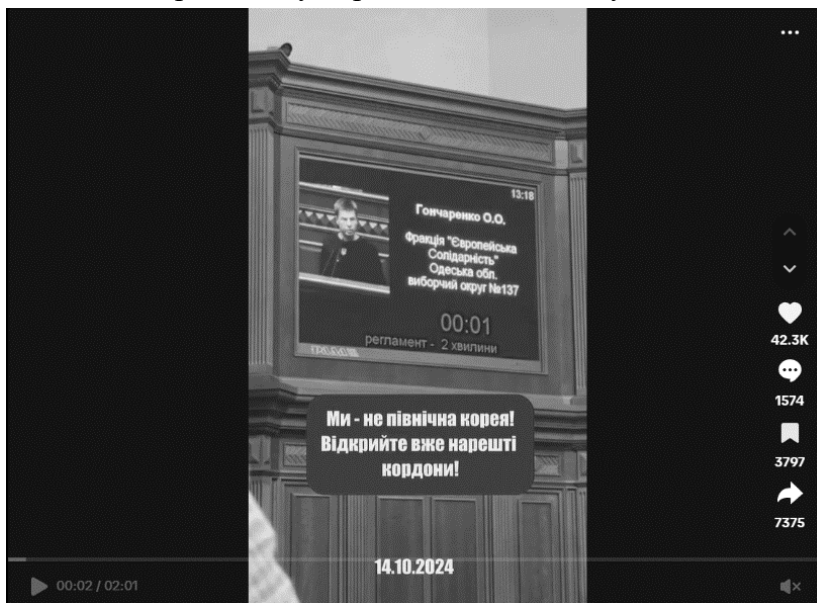

Рис. 2.1. Публікація Олексія Гончаренка у TikTok від 1.05.2023 [4]

Наступним в нашому аналізі буде пост нардепа Олексія Гончаренка від 14.10.2024 з платформи TikTok (рис. 2.1) [4]. Варто зазначити, що цей відеоматеріал містить частину запису позачергового засідання Верховної Ради України. Під час свого виступу за трибуною нардеп висловив такі гасла: «ВІДКРИЙТЕ НАРЕШТІ КОРДОНИ! Чому кордони відкриті для тих в кого є купа кешу? А для звичайних людей ні? Це несправедливо! Ми не Північна Корея! СХАМЕНІТЬСЯ! #олексійгончаренко #рек #україна #кордон...» [4].

По-перше, як ми можемо побачити, Гончаренко використовує російську методичку «Україна – Північна Корея», що була розроблена у 2023 році російськими пропагандистами та використовується ними, а також мікро та макроінфлюесерами на різних платформах, у тому числі й у ТікТоці. Суть цього наративу полягає у формуванні у громадян враження, що українська влада нібито перетворює країну на авторитарну державу з обмеженням свободи слова та якщо говорити про ТЦК – з обмеженнями пересування. Ця теза має на меті підірвати довіру до державних інституцій, зокрема до військово-політичного керівництва, що ухвалює рішення про виїзд чоловіків за кордон у воєнний час.

По-друге, Гончаренко використовує для поширення цього відео метод використання хештегів. Вони виконують функцію не лише маркування теми, а й підсилення емоційного охоплення допису в алгоритмах соціальних мереж. Використання тегу #олексійгончаренко спрямоване на персоналізацію меседжу та розширення впізнаваності політика, що передбачає у майбутньому формування навколо нього спільноти прихильників. Хештег #україна є універсальним тематичним маркером. Тег #кордон пов'язаний із тематикою допису та сприяє залученню аудиторії, зацікавленої у темі виїзду за межі країни, а також слугує для поширення антимобілізаційних закликів.

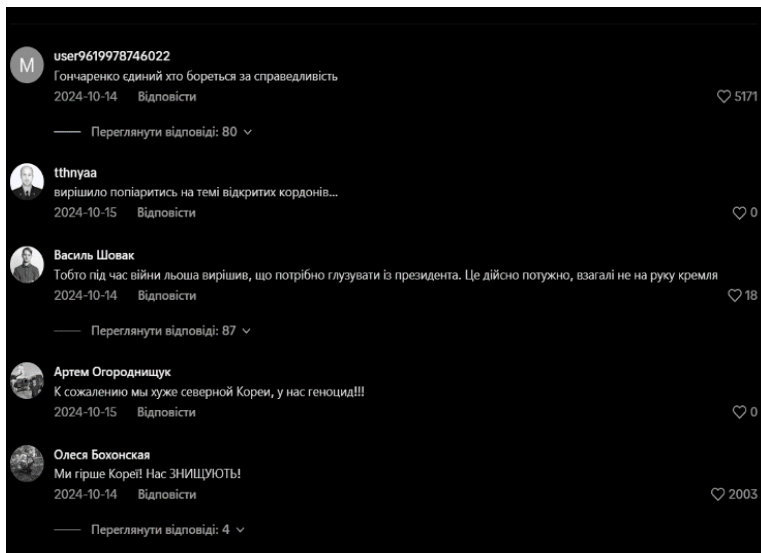

Рис. 2.2. Коментарі під постом акаунту Олексія Гончаренка у TikTok від 1.05.2023 [4]

Із поданої вибірки коментарів під вищезгаданим відео від нардепа Олексія Гончаренка, на рисунку 2.2 можна побачити, що лише 2 з коментаторів засуджують слова нардепа. Три топ коментарі під цим постом такі: «...ми гірше Кореї!...», «...на жаль ми уже гірше Північної Кореї...», «...Гончаренко єдиний хто бореться за справедливість!...» [4]. Тобто можна зрозуміти, що основним трендом / реакцією на публікацію Гончаренка є підтримка його тез про закриті кордони для простих людей та водночас порівняння України з диктатурою Кім Чен Ина.

Рис. 3. Публікація Олексія Гончаренка в Тіктоці від 12.02.2025 [5]

Останнім постом у нашому огляді буде публікація Олексія Гончаренка від 12.02.2025, що містить таку інформацію (рис. 3): «...Ласкаво просимо в Північну Корею! Під гаслами лібертаріанства ви будете державу, де закриті кордони, контрольоване телебачення і вождь Кім Чин Зе. Залишилось тільки кафедру «наукового зеленізму» відкрити...» [5]. Як можна побачити вже з цього допису за 2025 рік, Гончаренко прямо порівнює Україну з Північною Кореєю, використовуючи цей образ як символ тоталітаризму, обмеження свобод і диктаторського управління [5]. Така риторика не є випадковою – вона відповідає типовим пропагандистським наративам, спрямованим на дискредитацію української державності та делегітимізацію чинної влади. Також у наведеному пості на рис. 3 простежується використання саркастичного стилю та політичного тролінгу, що має на меті привернути увагу аудиторії до теми нібито існування диктатури на території України, із порівнянням Зеленського з корейським Кімом. До того ж використання фрази «кафедра наукового зеленізму» з часом може набути все більшого вико-

ристання серед московських пропагандистів. Адже сам нардеп Гончаренко в тому ж відеоматеріалі виступу у Верховній Раді України порівнює так званий «зеленізм» зі «сталінізмом», створюючи так картинку порівняння радянського диктатора та шостого Президента України, під час висловлення антимобілізаційних тез.

Реакцією на низки заяв, зроблених Олексієм Гончаренком, на різних платформах соціальних мереж, зокрема Facebook, Instagram, TikTok та Threads, в період від 2023 до 2025 рр., стали публікації російських ЗМІ із підтримкою меседжів, що поширює нардеп. У газеті «Lenta.ru» було опубліковано таку інформацію: «... українська влада буде тоталітарну державу із закритими кордонами та диктатором на чолі. Про появу в Україні вождя Кім Чен Зе заявив із трибуни Верховної Ради народний депутат Олексій Гончаренко... У наведеній заяві народного депутата Олексія Гончаренка простежується виразна критика чинної української влади, оформлена в емоційно насиченій та саркастичній формі...» [6]. Тобто, використовуючи цитати народного депутата України, московське медіа Lenta.ru репродукує і підсилює наратив про нібито авторитарний характер «режиму Зеленського». Така інтерпретація «Зеленський – Кім Чен Ін» сприяє формуванню спотвореного образу України як держави з обмеженими свободами, диктатурою та закритими кордонами.

Наступною реакцією у російському інформаційному полі стала публікація на сайті «Газета.ру», у якій автори, подібно до інших кремлівських медіа, підтримали риторику народного депутата України Олексія Гончаренка. У матеріалі наведено його заяву, у якій він знову називає президента Володимира Зеленського «Кім Чен Зе», пов'язуючи це із ситуацією навколо діяльності НАБУ та САП [7]. Гончаренко стверджує, що «Кім Чен Зе намагається будувати диктатуру» та характеризує події як «Зе Енд» для чинного глави держави, закликаючи його «забути про другий термін» [7]. Така інтерпретація відтворює маніпулятивний наратив про авторитаризацію української влади, який і так активно підхоплюється проросійськими медіа для делегітимації політичного керівництва України. Також зазначена публікація московського ЗМІ виконує вже згадану функцію підтвердження наративу «режиму Зеленського» в Україні. Отже, Гончаренко виступає в ролі «зручного джерела», яке використовується для просування наративів про політичну кризу, занепад демократії та «розчарування українців у Зеленському».

За даними останнього московського сайту, взятого для огляду, «Селдон Новости», зазначено, що народний депутат України Олексій Гончаренко заявив про появу в Україні «вождя Кім Чен Зе». У статті наведено інформацію, у якій нардеп нібито стверджує, що українська влада буде тоталітарну державу з закритими кордонами, контрольованим телебаченням і керівником-диктатором: «Ви будете державу, де закриті кордони, контрольоване телебачення та вождь Кім Чен Зе. Залишилося лише відкрити кафедру наукового зеленізму...» [8]. Подібні висловлювання були використані для формування чергового пропагандистського наративу про «тоталітарний режим Зеленського». У цьому контексті слова українського політика були репрезентовані як доказ внутрішньополітичної кризи в Україні. Такий підхід відповідає типовим інформаційним тактикам російських медіа – експлуатації внутрішніх суперечностей українського політичного простору з метою дискредитації української влади.

Реакцію на виступ народного депутата Олексія Гончаренка поширили також українські медіа, які цитували його заяву щодо необхідності скасування обмежень на виїзд чоловіків за кордон під час воєнного стану [9]. Відповідно до видання «Коментарі ЮА», нардеп Гончаренко наголосив, що нинішня система перетину кордону перетворилася на «суцільну корупційну схему», за якої виїхати можуть лише ті, хто має гроші або політичні зв'язки. Він також стверджував, що чинні обмеження не мають законних підстав, оскільки жоден указ президента чи закон не може бути джерелом таких заборон, назвавши ситуацію «аналогом Північної Кореї». За його словами, подібна практика суперечить Конституції України, а отже, повинна бути скасована. Така заява є продовженням риторики Гончаренка, спрямованої на створення образу держави, яка обмежує свободи громадян і поступово набуває рис авторитарного режиму. Подібна риторика є продовженням поширюваного наративу «Україна – Північна Корея», який Гончаренко активно просуває у своїх публічних виступах та в соціальних мережах. Ви-

користовуючи це порівняння, депутат фактично формує образ держави, що нібито обмежує базові свободи громадян і поступово набуває рис авторитарного режиму. Такий дискурс резонує з ключовими тезами російської пропаганди, зокрема з тими, що спрямовані на делегітимацію української влади.

Отже, аналіз публікацій, виступів та реакцій у медіапросторі свідчить про системність використання Олексієм Гончаренком риторики, яка перегукується з основними московськими антиукраїнськими нарративами. Застосовуючи порівняння України з авторитарним режимом Північної Кореї, депутат формує деструктивний дискурс, у якому держава постає як така, що нібито обмежує права громадян, придушує свободу слова та втрачає демократичні засади. Ця риторика, що подається у вигляді внутрішньої критики або «боротьби за справедливість», у реальності резонує з російськими пропагандистськими кампаніями, які мають на меті посягати на довіру до української влади, армії та державних інституцій. Українським небезпечним є те, що подібні висловлювання набувають широкого розголосу завдяки активності у соціальних мережах – TikTok, Threads, Instagram, у яких меседжі Гончаренка підсилюються алгоритмами платформи, потрапляючи до великої аудиторії та формуючи спотворене уявлення про політичну ситуацію в Україні. Ці заяви швидко підхоплюються російськими ЗМІ, які репродукують їх у власному інформаційному полі як доказ внутрішнього «розколу» українського суспільства. Така практика дозволяє кремлівській пропаганді використовувати українського політика як «зручне джерело», що нібито підтверджує вигідні для Москви тези про «диктатуру Зеленського» та «кризу демократії в Україні».

Abstract. The paper analyzes the use of rhetoric by Ukrainian MP Oleksiy Honcharenko, who compares Ukraine to authoritarian regimes such as North Korea and Paraguay in his speeches and social media publications. It was found that such statements are used by Russian media outlets (including Lenta.ru, Gazeta.ru, and Seldon News) to reinforce anti-Ukrainian narratives about the so-called «dictatorial regime of Zelensky» and to delegitimize the Ukrainian government. The study demonstrates that Honcharenko's rhetoric, even when presented as internal criticism, contributes to the spread of destructive informational messages that resonate with Russia's propaganda campaigns in the hybrid war against Ukraine.

Keywords: North Korea, Ukraine, war, information warfare, TikTok.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гончаренко О. Виступ у Верховній Раді про «Кім Чен Зе». *YouTube.com*. URL: <https://www.youtube.com/shorts/wQM75AD4rqs>
2. Проект Закону про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України (щодо встановлення відповідальності за колабораціонізм) № 9223 від 24.04.2023. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/41788>
3. За критику влади – кримінальна відповідальність. *Протокол: юридичний інтернет-ресурс*. URL: https://protocol.ua/ua/za_kritiku_vladi_kriminalna-vidpovidalnist_25_04_2023/
4. Гончаренко О. Відео в TikTok про політичну ситуацію в Україні. *TikTok*. URL: <https://www.tiktok.com/@mpoleksiigoncharenko/video/7425582731217865989>
5. Гончаренко О. Відео в TikTok про законотворчість та свободу слова. *TikTok*. URL: <https://www.tiktok.com/@mpoleksiigoncharenko/video/7470565857068961030>
6. В Раде заявили о появлении на Украине вождя Ким Чен Зе. *Lenta.ru*. 2025. URL: <https://web.archive.org/web/20251014175309/https://lenta.ru/news/2025/02/12/v-rade-zayavili-o-poyavlenii-na-ukraine-vozhdy-kim-chen-ze/>
7. Депутат Рады назвал Зеленского «Ким Чен Зе» из-за ситуации с НАБУ и САП. *Gazeta.ru*. 2025. URL: <https://web.archive.org/web/20251014175601/https://www.gazeta.ru/politics/news/2025/07/31/26391626.shtml#rcmclid=8c4b106d033b9639>
8. Депутат Рады Гончаренко: на Украине появился вождь Ким Чен Зе. *Seldon.News*. 2025. URL: <https://myseldon.com/ru/news/index/324421990>
9. У Раді пішли проти рішень Зеленського: «Це Північна Корея». *vector. Comments.ua*. URL: <https://vector.comments.ua/ua/news/2025/u-radi-pishli-proti-rishen-zelenskogo-ce-pivnichna-koreya-779250.html>